विधायिन् Nom. ag. 1) *regelnd, vorschreibend, eine Vorschrift enthaltend in Betreff von* (im Comp. vorangehend). — 2) *Gründer, Erbauer, Stifter.* — 3) *verrichtend, ausführend.* — 4) *bewirkend, verursachend.*

विधार m. etwa *Behälter.*

विधारक Adj. *hemmend, zurückhaltend* Comm. zu Njâjas. 2,2,1.

विधारण 1) Adj. *scheidend, trennend.* — 2) n. *a) das Anhalten* (eines Wagens). — *b) das Verhalten, Unterdrücken* Karaka 3,5. — *c) das Tragen.* — *d) das Ertragen.*

विधारय Adj. etwa so v. a. विधर्तर्.

विधारयितर् Nom. ag. zur Erklärung von विधर्तर्.

विधारयितव्य Adj. *was erhalten —, aufrechterhalten wird.*

°विधारिन् Adj. *verhaltend, unterdrückend.*

विधावन n. *das Hinundherlaufen.*

1. विधि 1) m. *a) Anordnung, Anweisung, positive Vorschrift; gesetzliches Verfahren; Regel, Methode; Gesetz, Ordnung.* गणित° *eine mathematische Regel.* विधिना *nach der Vorschrift, rite.* — *b) eine grammatische Vorschrift, — Regel.* — *c) Gebrauch, Anwendung* Karaka 6, 12. 23. — *d) Verfahren, Weise, Art.* — *e) Mittel, Weg zu Etwas* (Dat., Loc. oder im Comp. vorangehend). अध्वविधिना *mittelst des Weges, so v. a. den Weg entlang gehend.* — *f) Act, Handlung, Ausführung, Veranstaltung, Verrichtung, Geschäft, Werk.* Häufig pleonastisch, insbes. in Comp. mit einem Nom. act. — *g) ein feierlicher Act, Ceremonie* 117,11. — *h) Schöpfung.* Auch Pl. — *i) Schicksal.* — *k) Schöpfer.* — *l)* Bein. *α)* Brahman's Spr. 7637. 7728. — *β)* *Vishṇu's. — *m)* Name Agni's beim Prâjaçkitta. — *n)* *Arzt. — *o)* *die Zeit. — *p)* *Elephantenfutter.* — 2) f. N. pr. einer Göttin.

2. विधि m. etwa *Huldiger.*

विधिकर (f. ई) und विधिकृत् Adj. *Jmds Vorschriften befolgend, — Befehle ausführend;* m. *Diener.*

विधित्रयपरित्राण n. Titel eines Werkes Opp. Cat. 1.

विधित्व n. *das Vorschrift Sein.*

विधित्सा f. 1) *Beabsichtigung, Wunsch, Verlangen, — nach* (im Comp. vorangehend) Çiç. 6,52. Auch Pl. — 2) *der Wunsch Jmd zu Etwas* (im Comp. vorangehend) *zu machen.*

विधित्सित n. *Absicht* Bhâg. P. 1,9,16.

विधित्सु Adj. *beabsichtigend, im Sinne habend; mit* Acc. Naish. 5,115. आतिथ्यम् *Jmd Gastfreundschaft zu erweisen beabsichtigend.*

*विधिदर्शिन् m. *eine Person, die darauf zu achten hat, dass Alles nach Vorschrift geschieht; Beisitzer.*

विधिदृष्ट Adj. *vorschriftmässig.*

*विधिदेशक m. = विधिदर्शिन्.

विधिनिरूपण n. Titel eines Werkes.

विधिनिषेधता f. *das Gebot- und Verbot-Sein* Bhâg. P. 7,15,61.

विधिपुत्र m. Patron. Nârada's.

विधिपूर्वकम् und °पूर्वम् (Gaut. Chr. 47,9) Adv. *vorschriftmässig, rite.*

विधिभूषण n. Titel eines Werkes Opp. Cat. 1.

विधिमन्त्रपुरस्कृतम् Adv. *vorschriftmässig und mit den gehörigen Sprüchen verbunden* 69,8.

विधियज्ञ m. *ein vorschriftmässiges Opfer.*

विधियोग m. 1) *Beobachtung einer Vorschrift.* — 2) *Fügung des Schicksals.* °योगात् und °योगतस् (so Kathâs. 26,264 zu lesen) *nach der F. des Sch.*

विधिरत्न n. (Burnell, T.), विधिरसायन n., °दूषण n., °व्याख्या f. (Opp. Cat. 1), °सुखोपजीविनी f. (Burnell, T. Opp. Cat. 1) und °सुखोपयोगिनी f. Titel von Werken.

विधिलोप m. *Verletzung eines Gebotes* MBh. 3, 307,8.

विधिलोपक Adj. *die Gebote verletzend, gegen die Gebote verstossend* MBh. 1,213,32.

विधिवत् Adv. *vorschriftmässig, rite, auf gehörige Weise, wie es sich gebührt.*

विधिवधू f. Brahman's *Gattin,* Sarasvatî.

विधिवाद् m. und विधिविचार m. (Burnell, T.) Titel von Werken.

विधिविपर्यय m. *ein widerwärtiges Geschick, Unglück.*

विधिविवेक m. Titel eines Werkes.

विधिशोणितीय Adj. *über das normale Blut handelnd.*

विधिषेध (nur °तस् Adv.) *Gebot und Verbot.*

विधिसार m. N. pr. eines Fürsten. Richtig बिम्बिसार.

विधिसुधाकर m. (Opp. Cat. 1) und विधिस्वरूपवादार्थ m. Titel von Werken.

1. विधु m. *Schlag* (des Herzens).

2. विधु 1) Adj. etwa *vereinsamt.* Nach den Comm. = विधातर् oder विधारयितर्. — 2) m. *a) der Mond.* — *b)* *Kampfer. — *c)* Bein. *α)* Brahman's. — *β)* Vishṇu's. — *d)* *ein Râkshasa. — *e)* *Wind. — *f)* *= आयुध. — *g)* N. pr. eines Fürsten. v.l. विप्र.

विधुक्रान्त m. *ein best. Tact.*

विधुगुप्ति m. N. pr. eines Mannes Bhadrab. 3,97.

विधुति f. 1) *das Schütteln, Hinundherbewegen, — bewegung* Kâd. 206,21. 216,21. Auch Pl. — 2) *Vertreibung, Entfernung.*

विधुत्व n. Nom. abstr. von विधु *Mond* Naish. 8,40.

विधुदिन n. *ein lunarer Tag.*

*विधुनन n. = विधूनन.

विधुंतुद m. Bein. Râhu's Çiç. 2,61. Hâsj. 48.

*विधुपञ्जर m. *Schwert.*

विधुमण्डल n. *Mondscheibe* Spr. 7756.

विधुमय Adj. *aus Monden bestehend* Harshaṅ. 111,1.

विधुमास m. *ein lunarer Monat.*

विधुमुखी f. *eine Mondantlitzige* Hâsj. 47.

विधुर 1) Adj. (f. आ) *a) der Deichsel beraubt* (Wagen). Vielleicht auch einfach *mitgenommen, beschädigt.* — *b) allein stehend,* insbes. *vom geliebten Gegenstande getrennt.* — *c)* am Ende eines Comp. *frei von, ermangelnd.* अस्मद्विधुरा *von uns entfernt, — abgesondert.* सत्य° *nicht ganz wahr* Prasannar. 58,4. — *d) woran Etwas fehlt, mitgenommen, mangelhaft, in einem kläglichen Zustande sich befindend.* — *e) niedergedrückt, niedergeschlagen.* °म् Adv. — *f) widerwärtig, widrig, ungünstig.* — 2) *m. *ein* Râkshasa. — 3) *f. आ *gekäste Milch mit Zucker und Gewürz.* — 4) n. *a) Widerwärtigkeit, Ungemach.* — *b)* *= वैकल्य. — *c)* *= विश्लेष, प्रविश्लेष oder परिश्लेष. — *d)* Du. Bez. *zweier Gelenke* Bhâvapr. 1,59.

विधुरता f. 1) *das Ermangeln, Nichtbesitzen.* °तां नि-इ *verlustig gehen,* mit Instr. Âpast. Çr. 5, 26,3. — 2) *Mangelhaftigkeit, kläglicher Zustand.*

विधुरत्व n. = विधुरता 1).

विधुरय्, °यति *Jmd in einen kläglichen Zustand versetzen, niederschlagen, kleinmüthig machen, niederdrücken* Harshaṅ. 125,6. Subhâshitâv. 1124. Ind. St. 14,389. विधुरित Çiç. 6,15.

विधुरित 1) Adj. s. u. विधुरय्. — 2) n. Pl. so v. a. *böse Streiche* (des Schicksals).

विधुरी Adv. mit कर् = विधुरय्.

विधुवदना f. *eine Mondantlitzige* Bhâm. V. 2,38 = Spr. 7772.

*विधुवन n. *das Schütteln, Hinundherbewegen.*

विधूत 1) Adj. s. u. 1. धू mit वि. — 2) n. *Zurückweisung, an den Tag gelegte Unlust.*

विधूति f. *Hinundherbewegung* Çiç. 15,6.

विधूनन 1) Adj. (f. ई) *zum Hinundherbewegen bringend* Naish. 4,55. — 2) n. *a) das Schütteln, Hinundherbewegen.* — *b) das Wogen.* — *c) das Zurückweisen, Verschmähen.*